

Hydrologia Hungarica Alapítvány

1091 Budapest, Üllői út 25.

Fővárosi Bíróság 11. Pk.

65.998/1991/4.

Adószám:19671396-1-43

NKA Közgyűjtemények Kollégiuma

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: 204122/00535

A Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltárban őrzött vízügyi szakmai filmek digitalizálása tárgyában

Tartalom:

1. Bevezető,
2. A pályázó szervezet,
3. A cél,
4. A feladat leírása,
5. A projekt adatai,
6. A metaadatbázis kezelésének bemutatása,
7. A digitalizált filmek listája,
8. Fizikai állapotjelentés,
9. Kötelezettségek,
10. Feladatmeghatározás.

1. Bevezető:

Alapítványunk az elmúlt években felkutatta az országban szétszóródott és enyészetre ítélt vízügyi szakarchívumot és elkötelezett annak a megmentésében és hasznosításának előkészítésében. Első lépésként sikerült összehordani, rendezni, letárolni, katalogizálni és értékmentésre előkészíteni az egyik legnagyobb független hazai, állami tulajdonú filmtekercs-bázist és határozott szándékunk volt annak teljes digitalizálása, szükség szerinti helyreállítása, és elérhetővé tétele. Jelen pályázat megvalósítása során ezt a célt sikerült elérni és a teljes értékmentési, digitalizálási munkát befejezni.

A filmbázis tartalmát tekintve évtizedekre visszanyúlva mutatja be magyarországi vizeinket, természetvédelmi területeinket, '60-70-es évekbeli állami árvízi, vízhatósági tevékenységeket, pótolhatatlan kulturális értékeket képviselve.

2. A pályázó szervezet:

A Magyar Hidrológiai Társaság 1991-ben alapította a Hydrologia Hungarica Alapítványt, amelyet a Fővárosi Bíróság 1991. július 8-án 1749. sorszámmal jegyzett be. Az Alapítvány jelenlegi státusza: közhasznú szervezet.

Az alapító, a Magyar Hidrológiai Társaság fő célja, hogy előmozdítsa és keresztülvigye a tudás és tapasztalatcserét a szakemberek között, a víztudományok és a technika, változó területein. A Magyar Hidrológiai Társaság nem nyereségérdekelt szervezet, egyéni szakértők dolgoznak az adminisztráció, a közszolgáltatás, a vállalkozások, intézmények és egyetemek, illetve jogi tagként szervezetek (kutatóhelyek, tervező vállalatok, stb.) részvételével. A Magyar Hidrológiai Társaság a Magyar Földtani Társulat hidrológiai szakosztályának (alakult 1917-ben) és a Magyar Mérnök és Építész Egylet Vízépítési tagozatának 1949-es egyesüléséből keletkezett. Vezető szervei a közgyűlés, az elnökség és az intézőbizottság. Központi bizottságai a két szaklap szerkesztőbizottságai, a kiténtetések, oktatás, pénzügyek, nemzetközi kapcsolatok, a vízügyi történelem, környezetvédelem, információ bizottságai továbbá az ifjúság és szeniorok tanácsa, új bizottsága az európai uniós integrációval kapcsolatos feladatokat gondozza.

3. A cél:

A Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltárban található celluloid filmek többféle szempontból képviselnek értéket. A vízügyi ágazati szinten több száz filmtekercs páratlan érték, aminek megőrzése hitünk szerint teljes mértékben találkozik az NKA elkötelezett szellemiségével. A méltán világhírű vízügyi szakma múltját, hagyományait dokumentáló alkotások olyan kulturális és vízügyszakmai értékeket hordoznak, amelyek a napjainkban is éltudásbázis alapjait jelentik. Méltó arra, hogy értékeit megőrizve közkinccsé tegyük.

4. A feladat leírása:

A magyar vízgazdálkodás szereplőinél fellelhető 16- és 35 mm-es celluloid filmek felkutatása megtörtént. A szakarchívumi filmek egy része Bajára került az Eötvös József Főiskola Műszaki és Közgazdaságtudományi Karának egy erre a célra külön kialakított helyiségében, a másik jelentős filmállomány pedig Budapesten a Környezetvédelmi és Vízügy Levéltárban lett elhelyezve. A kutatás eredményeként jelenleg 4400 doboz van az említett helyeken, állványokon felrakva.

A szakarchívum Baján letárolt felének az értékmentési folyamatát 2014-ben lezártuk. Mintegy 125 órányi filmanyag digitalizálásra került és a hozzájuk rendelt metaadatokkal létrejött a Vízügyi Digitális Filmtár. A projektgazda a Hydrologia Hungarica Alapítvány, a projekt vízügy szakmai vezetője: Dr. Szilávik Lajos, professor emeritus, főiskolai oktató.

A Hydrologia Hungarica Alapítvány kezelési jogában jelen pályázatig tehát 125 órányi digitalizált filmkincs található. Ezt a nagy mennyiségű, elsősorban a vízügyi ágazat szakmai múltját feltáró, rögzítő és dokumentáló filmanyagot az alapítvány a kulturális örökség részének tekinti, melynek megóvását az alapító okiratban is vállalt célként rögzítette. A Vízügyi Digitális Filmtár elemei pedig az elmúlt évben elkezdtek beépülni a megújuló vízügyi mérnökképzés valamennyi elektronikus tananyagába (40 tantárgy). Közös munkánk eredményeként a bajai Eötvös József Főiskolával 2015. november 4-én „kiváló magyar tartalom” címet nyert el az eFestival díjazottjaként – „kulturális örökség digitális megőrzése” kategóriában. Örömteli visszaigazolása ez értékmentő munkánknak.

Ennek halaszthatatlan folytatásaként a Budapesten letárolt az Országos Vízügyi Főigazgatóság által kezelt Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltárban rohamosan romló állapotú filmkontingens digitalizálandó tartalmai is azonnal hasznosíthatók lehetnek.

5. A projekt adatai:

A digitalizált objektumok típusa (pl. könyv, térkép, aprónyomtatvány, fotó stb.)	16mm és 35mm-es filmek
A digitalizált objektumok hordozója/anyaga	Celluloid filmtekercsek
A digitalizált objektumok jelzete vagy leltári száma (összefoglaló adatokkal)	A Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltárban tárolt több mint 80 órányi 16mm és 35 mm-es celluloid filmes szakarchívum
A digitalizált objektumok száma/mennyisége	5000 perc
Elnyert támogatás összege	14 947 900 forint
A digitalizálás során használandó felbontás (DPI)	720x576
A digitalizálás során használandó színmélység	48 bit
A digitalizált állományok tervezett formátuma (és tömörítettsége)	Tömörítetlen DVavi > mp4

A digitalizált állomány elérhetősége	www.hidrologia.hu
Egyéb tervezett beavatkozások ismertetése (pl. kép-, hangjavítás, vagy georeferálás stb.)	Filmrestauráció: manuális tisztítás, ragasztás, perforáció javítás, valamint digitális utómunkálat: szín, fényerő, kontraszt, színtelítettség korrekciója. A digitalizálás során real time fényelés.
A digitalizálandó dokumentumokhoz tartozó/készítendő adatbázis (metaadatok) formátuma (xml, csv, Dublin Core, EAD, MARC, HUNMARC stb.)	Excel

6. A metaadatbázis-kezelés bemutatása:

Az ágazati filmvagyon felmérésének előkészítésekor a legfőbb technológiai elvárás az volt, hogy a felállított szempontrendszer szükség szerint bővíthető, a szempontok kibontása pedig akár folyamatosan kiegészíthető legyen. A vagyonfelmérést követő digitalizálást, majd az ahhoz kapcsolódó digitális utómunkálatokat követően a teljes digitális jelfolyam elérhető lett és így mód nyílt arra, hogy az adatbázis kutathatóvá váljon, illetve út nyílt a felhasználói szinten a hasznosítás, egyéb tartalomfejlesztés irányába. Így a kutathatóság, a hazai és nemzetközi e-Learning programok megvalósításának irányába is.

A táblázat nyílt. A következő időszak feladata annak bővítése, kiegészítése – bővülő új szempontok szerint is. Az értékmegőrzés folyamata akkor válik teljessé, ha a filmkincs akár snittekre bontva is (tartalmi és képi elemek) felcímkézésre kerülnek. Ez jelentheti pl. a filmek alapadatait (hossz, gyártási idő, helyszín, alkotók, esemény-téma...), de a részletes feldolgozás a megjelenő technológiai leírást, gépparkot, történeti háttérrel, megjelenő személyiségeket is.

7. A digitalizált filmek listája:

Jégtorlaszok az ártéri erdőben	0:02:53
1977 Ceglédi kórház csatornázása	0:09:47
Dunától a Tiszáig	0:36:10
A Kiskörei Vízlépcső építése	0:19:23
Tiszavölgyi vízgazdálkodás, angol	0:19:22
Vízminőségi kár elhárítás	0:28:10
A csatornafenntartás gépei	0:17:36
Hullámverés ellen védművek 1974. kísérleté (kép)	0:21:08
Hullámverés elleni védművek 1974. kísérlete (hang)	0:31:12
Rendkívüli pakuraszennyezés elhárítása a Dunán hang	0:15:00
Az 1965 évi nyári árvíz	0:10:04
Merjetek nagyok lenni 1.	0:20:14
Merjetek nagyok lenni 2.	0:20:23
Merjetek nagyok lenni orosz	0:20:07
Tizsakécske KMZ rács építése	0:15:14
Műanyag nyomócsőfektetés 1.	0:21:56
Tisza II. vége	0:26:59
Rőzsésátor süllyesztés	0:02:53

Éltető víz (csak hang)	0:22:41
Éltető víz (hozzá tartozó kép)	0:22:35
Folyamszabályozás, rőzsepokróc készítése	0:10:13
A Kiskörei Vízlépcső (angol)	0:36:49
Tiszavölgyi vízgazdálkodási rendszer 2.	0:18:05
A Tiszalöki Vízlépcső kismintakísérlete 1	0:37:35
A Tiszalöki Vízlépcső kismintakísérlete 2	0:37:15
Vízisportok igazgatóságunknál	0:22:37
Déli vízbázis	0:29:00
Huzalhálós partvédmű építése a Tiszán	0:02:35
Rézsúkarbantartás növényvédőszerrel 1.	0:12:53
Árvízvédekezési módszerek ideiglenes gátmagasítás, nyulgá- tak	0:07:23
Árvízvédelmi kishídmező	0:16:56
Merülőfalak 1.	0:13:23
Merülőfalak 1. hang	0:13:17
Tizsakécske	0:27:59
Vízminőségi kárelhárítás 2.	0:27:26
Tiszaligeti buzgár	0:31:44
Támfal, Tiszaliget, Tizsakécske	0:13:51
Tiszaligeti buzgár, Tizsakécskei partbiztosítás	0:31:43
1977. AKSZ Tizasüly	0:21:37
1963. Tizsai vízikarnevál	0:05:09
Szentendre 1974 Országos Vízügyi és Műszaki fejlesztési kiál- lítás	0:17:15
Pokróckötés a Tiszán	0:07:13
Műanyag nyomócsőfektetés 2.	0:12:20
Szakadáselzárás a Kőrösön 1.	0:09:38
Újíts! Vízügyi újítási kiállítás 2.	0:08:36
Vízi karnevál - augusztus 20	0:05:02
Vízi karnevál - augusztus 20	0:05:28
Ha folyóvíz volnék...	0:02:32
Belvíz	0:04:39
Pusztító víztől az éltető vízig	0:10:50
Az 1965 évi nyári árvíz	0:07:38
Kecskeri tározó - légifelvétel	0:04:05
Vízlépcsők a Dunán	0:20:38
Rézsú bevédése rőzsehengerrel	0:23:05
Rendkívüli pakuraszennyezés elhárítása a Dunán (kép)	0:13:12
Rendkívüli pakuraszennyezés elhárítása a Dunán (hang)	0:14:17
Műanyag nyomócsőfektetés 2.	0:21:56
Hullámverés elleni védelem	0:31:12
Tutaj - Tizsakécske	0:22:30
Vízminőségi kárelhárítás	0:27:50
Tizsakécske 1978. szept.	0:32:36
Földmunkagépek, tereprendezés, csatornanyitás	0:25:30
A szomszédos földekért	0:22:52
Tereprendezéses fakitermelés	0:25:54
Fakitermelés és szállítás a Gemenci Erdőgazdaságban	0:22:28
Izotópos tömörségvizsgálat	0:25:17
Pakura	0:28:16
Csatornaépítés Budapesten műanyag csövekkel	0:09:35
Huzalhálós partvédmű építése a Tiszán	0:19:06

Folyamszabályozás - Szolnok, Tisza-híd	0:08:00
Újító kiállítás 1964	0:10:09
Húsz év munkája a vízért	0:15:17
Összefogott az ország	0:09:33
KMZ rács építése	0:19:40
Tisza II építése	0:28:25
Jászberényi duzzasztó építése	0:18:50
Tisza II építése - angol anyag	0:17:56
Csatornaépítés és tisztítás robbantásos módszerrel	0:20:08
Csatornaépítés és tisztítás robbantásos módszerrel hang	0:20:08
Árvizes gyakorlatok 1964. KM-1400	0:27:00
Berettyó-Szeghalom jeges árvíz 1966.	0:12:00
Műanyag öntözőcsőfektetés	0:18:55
Tisza II. 1	0:18:16
Tisza II. 2	0:17:46
Tisza II. 3	0:22:39
Tisza II. 4	0:28:32
Tisza II. (hang)	0:17:46
Árvízvédelmi módszerek: szádfalverés	0:08:50
PP. Műanyagszövet alkalmazása partbiztosításnál	0:23:35
1965. évi nyári árvíz	0:35:20
Árvíz a Tarnán	0:25:22
1967. Tarnai árvíz	0:14:10
Vízlépcsőrendszer a Dunán	0:20:20
Vízlépcsőrendszer a Dunán	0:14:05
Az 1965 évi nyári árvíz I.	0:09:13
Az 1965 évi nyári árvíz II.	0:07:11
Kitakarás nélküli kábelfektetés	0:20:16
Kisköre Német kópia	0:26:14
Több, jobb vizet	0:15:13
Hullámverés elleni védőművek 1979	0:29:28
Kitakarás nélküli kábelfektetés	0:09:10
Merülőfalak	0:23:56
1978-as árvíz	0:33:31
Hullámverés elleni védőművek	0:32:13
Tisza II. építése	0:09:37
Rőzsésátor építése	0:16:22
Műanyag nyomócsőfektetés	0:18:55
Huzalhálós partvédmű építése a Tiszán 2.	0:19:07
Szakadás elzárás a Kőrösön	0:28:25
Kiskörei vízlépcső építése	0:36:48
Az 1965 évi nyári árvíz	0:10:05
Rézsú bevédése rőzsehengerrel	0:35:24
Pokróckötés a Tiszán	0:06:59
Szakadáselzárás a Kőrösön 2.	0:07:28
Jégrobbantások, jégtorlaszok Bajánál	0:02:20
Csatornarobbanás 1970	0:19:24
Árvízvédelmi módszerek: hullámverés elleni védekezés	0:10:23
Budapest árvízvédelme	0:28:10
Tisza II. építése 3.	0:22:41
Tisza II. építése 4.	0:28:35
Árvízvédekezés módszerei	0:22:35
Folyamkotrás a Tiszamenti Vegyiműveknél	0:21:48

Kalocsa II. (hang)	0:27:38
Baja	0:39:28
Esőztető öntözőfürt építése 1.	0:27:28
Kalocsa I. kép	0:24:24
Kalocsa I. hang	0:25:32
Bajai napok	0:13:56
Hidromechanizációs töltésépítés	0:15:02
Vízgazdálkodás, öntözés	0:20:18
Hidromechanizációs töltésépítési kísérlet	0:15:57
Hidromechanizációs töltésépítési kísérlet	0:18:38
Emberek, figyelem! I.rész	0:15:22
Emberek, figyelem! II.rész	0:16:14
Esőztető öntözőfürt építése 1.	0:25:14
Kalocsa esőztető öntözőfürt építése 2.	0:25:14
Nagy gép	0:30:05
Öntözés gazdaságosan, korszerűen	0:13:51
Földmunkák 1973. ősz	0:29:38
É.R.V.	0:18:09
Vízért vállalt veszélyek 1.	0:18:45
Vízért vállalt veszélyek	0:17:58
Új seprű...	0:04:55
Drénezés 1978	0:12:11
Érték a csatornából	0:20:44
Víztorony születik	0:11:00
FCSM munkavédelmi oktatófilm	0:23:58
Polidom ház	0:07:56
A kőbánya	0:17:49
A kőbánya	0:17:49
Széles vízzáró szádlemez	0:04:53
Ember a vízben	0:20:50
A Velencei-tóról 1983	0:16:26
Gyulai vár fürdő	0:14:18
VIBESZ Vízgazdálkodási Egyesülés 1.	0:20:10
VIBESZ Vízgazdálkodási Egyesülés 2.	0:20:10
A szomszéd határai 1.	0:24:51
A szomszéd határai 2.	0:25:10
Membrán technika	0:06:51
Vaskor 1.	0:19:45
Vaskor 2.	0:18:41
Gyulai példa	0:07:14
Porlasztótárcsás levegőztetés	0:06:45
Öntözés	0:16:56
Vízgépészeti vállalat	0:17:07
A főváros csatornahálózatának üzemeltetése	0:13:41
Tíz éves az Egységes Állami Vízügyi Szervezet 1958.	0:15:32
Ipartelepek csőhálózatának rekonstrukciója	0:11:56
A Csongrádi Vízlépcső kismintavizsgálata	0:10:00
Új partok között I. 1954-1965	0:25:35
Új partok között I. 1954-1966 orosz	0:16:47
Szennyvíztisztítás 1.	0:22:12
Szennyvíztisztítás 2.	0:21:55
Hasznosítható vagy semmisítsük meg? 1.	0:31:20
Hasznosítható vagy semmisítsük meg? 2.	0:30:35

Vízi társulatok 1.	0:20:19
Vízi társulatok 2.	0:20:00
Vízi Társulatok 1981.	0:20:23
Új partok között II.	0:25:59
Új partok között II.	0:25:12
Több vizet Kaposvárnak	0:15:01
Pantha Rei GIESSGANG	0:17:42
Danube, Donau, Duna	0:20:37
Csatornában végzett munkák	0:14:02
Egymásra utalva	0:21:21
Falusi vízpazarlás	0:01:07
Tiszavölgyi vízgazdálkodási rendszer I. rész	0:18:15
Észak-Magyarország vízgazdálkodása	0:28:42
Vízügyi szakoktatás	0:14:50
Munkahelyük a Balaton	0:34:17
Munkavédelem a vízben I.	0:14:32
Munkavédelem a vízben II.	0:22:58
Munkavédelem a vízben III.	0:17:14
Horgászok a Tiszán I.	0:33:12
Horgászok a Tiszán II.	0:27:03
Horgászok a Tiszán-alsó Tisza III.	0:28:15
Népi halászat 1.	0:16:59
Az ipar és a víz	0:19:58
Mi lesz a vízzel ez után	0:34:06
Mi lesz a vízzel ez után (Német)	0:37:00
Mi lesz a vízzel ez után (Orosz)	0:37:04
Dráva	0:22:35
Dráva 1987	0:22:47
Zagyvarékas	0:02:15
Mi lesz a vízzel?	0:09:14
FCSM reklám 1.	0:00:30
FCSM reklám 2.	0:00:30
FCSM reklámok: dinnye, városi vízpazarlás	0:01:56
Tűzvédelem	0:29:22
Forrás, patak, folyó, tó 1973	0:06:45
Munkahelyük a Balaton	0:25:36
Korszerűen hatékonyan magyar	0:13:15
Korszerűen hatékonyan német	0:23:30
A csatornák vízzárósági vizsgálata levegőpróbával	0:09:40
A barátság útján	0:15:24
Vákuumos szennyvízelvezetés	0:14:35
Budapest dísz kivilágítása 1974	0:12:55
FCSM Magazin I. szám	0:09:50
FCSM Magazin II. szám	0:19:18
FCSM Magazin III. szám	0:12:14
Vízszugár hidraulikai vizsgálatok az esőztető öntözés fejlesztésére angol	0:04:55
Vízszugár hidraulikai vizsgálatok az esőztető öntözés fejlesztésére	0:04:40
Vízcseppek utóhatásai	0:05:20
Vízvezeték falun	0:26:44
Vízügyi földművek hang	0:22:17
Víztoronyépítés kehelyemeléssel 1967	0:12:30

Vízi muzsika	0:09:38
Öntözés	0:16:46
Vizekről	0:10:00
Vizekről - Magyarország vízgazdálkodása	0:26:40
Vizek kezelése fluorral	0:10:00
Veszélyes értékek	0:26:28
Tiszavasvári Hajózsilip kísérlek	0:31:26
Tatabányai szénbányák, ásvány és vízkezelés	0:23:00
Résfalas alapozás a közlekedési építési vállalatnál	0:14:25
Árvízvédelmi töltések és Földmedrű csatornák gépesített fenntartása	0:21:35
"Yacyreta" Projekt	0:36:45
TY-45 kotrógép hidraulikus erőátvitel	0:12:42
Passzátszelek	0:04:10
Csatornakarbantartás, nádvágás géppel	0:10:15
Nyíló zsilipek	0:26:10
Margit-híd és Mártírok útja rekonstrukció	0:07:25
Öntsünk tiszta vizet a Dunába	0:11:50
Kallás és ványolás a Túrmentén 1978.	0:18:00
Hídpillérépítés	0:11:00
Hajóállomás	0:04:35
Gyorsan szerelhető közúti felüljáró	0:13:35
Forrástól a torkolatig, Zala	0:31:10
Észak Budapesti szennyvíztisztító telep építése 1978	0:14:00
Észak Budapesti szennyvíztisztító telep építése 1979-80	0:14:00
Délpesti szennyvíztisztító telep	0:19:13
Ellene, érte, vele	0:25:23
Elavult csatornahálózatok	0:18:55
Feltárás nélküli csatornaépítés	0:15:12
Csatornák felújítása	0:08:17
Csatornafenntartás gépei 1.	0:18:43
Csatornafenntartás gépei 2.	0:17:34
Üzemelő csatornák átépítése	0:21:46
Sajfoki szivattyútelep	0:05:14
A víz Csongrád megyében	0:19:07
Víz és arany	0:22:26
Egy évszázados terv megvalósulása	0:19:48
Forrástól a torkolatig, Tisza	0:17:27
Bogdánffy Ödön: Vallomás	0:17:21
Még nem késő a Balaton védelmében	0:16:38
Ipar és víz	0:19:50
Üzemelő csatornák telepítése x	0:13:54
Üzemelő csatornák telepítése y	0:13:28
Árvíz 1965	0:12:06
Minden nap 25 óra	0:12:40
Látogatás Magyarországon	0:11:14
Összesen (óra, perc, másodperc):	82:48:29

A vállalás szerint: mindösszesen: 5008 perc.

8. Fizikai állapotjelentés:

A korábbi tapasztalatok azt mutatták, hogy a kibontakozó filmarchívum tartalmaz jó fizikai, vetíthető állapotú, pozitív vagy negatív kópiákat. Látszottak az előzetes felmérések alapján még megmenthető, de kérdéses állapotú tekercsek is. Ezek a felmérések kellő szakértelmet igénylő, filmszakmai feladatok. Az ötven éves vízügyi archívum digitalizálásához szükséges állapotfelmérés és katalogizálás tükrében először a tekercsek fizikai állapotfelmérését kellett elvégezni. Utána, amennyiben a celluloid további kezelést közvetlenül nem igényelt és megengedhető volt, akkor a filmek kíméletesen kézi eszközzel átteker-cselhetőek voltak. Így az esetek többségében képet kaphattunk a filmek hosszáról, feliratok és álló vagy mozgóképek alapján a filmek tartalmáról is és így az előre rögzített szempontrendszer szerint elvégezhetővé vált a katalogizálás.

A Budapest IV. ker. Duna sor 15 sz. alatt található Környezetvédelmi és Vízügyi levéltárban két egymástól fizikailag is elkülönített gyűjtemény található. Az általunk **Levéltár I.** – nek nevezett gyűjtemény fizikai állapota meglehetősen vegyes képet mutatott. Sajnos nagyon rossz állapotú: rozsdás, megrongált dobozok is találhatóak szép számmal. Öröndetes tény viszont, hogy a dobozok felbontása után a bennük található filmszalagok a feltételezetttnél, sokkal jobb állapotot mutattak. Különösen kellemes meglepetést okozott, hogy a dobozokban gondos kezek a tartalmat is megjelölték, így módunkban állt a címek mellett az állapotfelmérés ebben a szakaszában már tartalmi megállapításokat is tenni.

Az általunk **Levéltár II.**- nek nevezett gyűjtemény sokkal rendezettebb, fizikai állapota szinte hibátlannak nevezhető. Ez nem korlátozódik pusztán a filmes dobozok állapotára. Pedánsan szétválogatott, egy – egy alkotás különböző hordozóit → film negatív, film pozitív, muszterek, kimaradt – kivágott filmanyagok, kész kópiák, mágnes hordozók találhatóak. Sorszám szerint regisztráltuk a metaadatbázisunkban a tartalmakat.

Az általunk **Levéltár I. és Levéltár II.** – nek elnevezett budapesti gyűjteményben összesen **273 doboznyi, 5053 percnyi anyagot dolgoztunk fel.** Ezeknek az anyagoknak illetve paramétereiknek a táblázatban regisztrálása megtörtént.

9. Kötelezettségek:

A szerződésben vállalt kötelezettségek további teljesítése okán a szakmai beszámolót feltöltöttük a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra és a digitalizált állományt felajánlottuk az Országgyűlési Könyvtárnak. A létrehozott adatbázisra és az ahhoz tartozó digitális állományra utaló linket elhelyeztük az Alapítvány honlapján (www.hidrologia.hu), továbbá ezúton nyilatkozom arról, hogy a digitalizált állományról és az ahhoz tartozó metaadatokról két példányban (egymástól független adathordozón) biztonsági mentéssel rendelkezünk.

10. Feladat meghatározás:

Az első a fizikai értékmentés, a második pedig a kijelölt állomány, digitalizálásra való előkészítése. A fizikai értékmentésre azért van szükség, mert ugyan a filmbázis tárolása korábban megnyugtatóan rendeződött, de a tekercsek egy része a használhatóság határán billeg, és sajnos előfordul olyan kópia is, ami a további laboratóriumi kezeléseknél még az állapotfelmérésre is alkalmatlan és erre majd komoly mennyiségben pont a levéltári kontingensben is számítottunk. Így a korábban elvégzett katalogizálásra támaszkodhatunk a digitalizálás tervezésénél, a tényleges kontingens kijelölése csak a digitalizálásra előkészítésének folyamata során alakulhatott ki.

A digitalizálásra való előkészítés a kiválasztási és mechanikai manuális fázisokból áll.

A vízügyszakmai és filmszakmai szempontok szerinti kijelölés után - ami a metaadatbázis felhasználásával történhet meg - a tekercseket tisztítani kellett a további sérülések elkerülése miatt. Ezt követően filmes vágóasztalon rolnizni, ragasztani, esetleg a megtalált hangszalaggal együtt újra startolni kellett, a szinkronitás érdekében. Néhány esetben, elsősorban a beazonosíthatóság hiányában a hangszalagok önállóan lettek előkészítve a digitalizálásra.

A filmtekercsek egy részénél, a vágások mentén, a cellulox ragasztások előregedettek, így a filmek jó része diribdarabban (jelenetenként) bomlik ki, ezek leginkább a munkakópia jelöléssel regisztrált anyagokra igaz. A tisztításon, ragasztáson túl sajnos sok esetben szükség volt a perforációk javítására is. Ha ez már reménytelenné vált, akkor a fordított befűzés maradt egyetlen módszerként, ami a digitalizálást követően előírta a jelfolyam megfordítását.

Az előkészítésnél ezek a munkafolyamatok megkerülhetetlenek. Az előkészítés elvégzése közben arra a megállapításra jutottunk, hogy a feltárt filmkincs egy része jelen formájában filmátíró berendezésekre felrakhatatlan, így digitalizálásra alkalmatlan. Ugyanakkor az időközben az esztergomi Vízügyi Múzeumból is származó újonnan gyűjtött tekercsekkel együtt üzembiztossá vált az is, hogy a digitalizálásra tervezett kontingens a vállalt mennyiségben tartalmazza a feldolgozandó filmtekercseket.

A digitalizálás:

Nem vetített kép kamerával rögzítése volt a technológia. Filmszkennert használtunk, ami léptetve és kockánként képezte le a filmet és digitális rögzítő segítségével konvertálta digitálissá az analóg technológiát. A teljes folyamat során ügyeltünk a párhuzamos mentésre az esetleges jelvesztés elkerülésének érdekében.

A digitalizálást volt televíziós filmszakmai szakemberek végezték, akik képesek voltak a digitalizálás közben valós időben fényelni is az anyagot. Így a szerverre betöltött kép már szakértő beavatkozással feljavított.

A digitalizálás során a megkövetelt sorbontás: 720x576.

A digitalizálás során megkövetelt képformátum: 4:3.

A digitalizálás során megkövetelt fájlformátum: tömörítetlen DV avi.

A mentés és tárolás fájlformátuma: mp4.

A digitalizálás során megkövetelt színmélység: 48 bit.

Utómunkálatti tevékenység:

Az adott technológiai keretek a képminőség javítását is (szín, fényerő, kontraszt, színteltetés korrekciója) lehetővé tették. Ugyanez vonatkozik a filmek hangminőségére is. A saját erőforrások (utómunkálatti stúdió) előzetes kísérleti igénybevétele igazolta, hogy az alig látható kópia, jól látható, nézhető formába kerülhetett ennek a munkafolyamatnak az eredményeként. A digitalizálás létrejövő adattárat duplikáltan külső adathordozón tároljuk.

A projekt befejezésének határideje: 2016. február 29.

A munka végeztével a filmes tekercseket a tárolás helyszínére visszaszállítottuk.

Budapest, 2016. április 15.

Ujfalusi László

A pályázat szakmai tartalmáért felelős szakmai kapcsolattartó